

Kirjoitusohjeita

Hyvin suunniteltu on
puoliksi tehty!

Kurssin toteutus 2023S

- Kurssi = n. 14 tuntia. Keskimäärin 3 tuntia jokaisesta kurssista.
- Vähän yleiskertausta valitsemistanne aiheista, termistöä, ajankohtaisuuksia...
- **Pääpaino kysymyksiin vastaamisessa ja sen harjoittelussa!**
- Vähän muuta materiaalia, jos ehditään.
- YH-kirjoitus jo ke 13.9.2022, jää 3h + koe
→ Yksi YO-tehtävä harjoitus, palautus viim. 8.9. (jos haluat palautteen).

1. Lepää ja virkisty edellisenä päivänä/iltana. Nuku hyvät yöunet.

Korkeintaan joitakin pieniä tarkistuksia edeltävinä päivinä.

**2. Saavu ajoissa levänneenä
paikalle.**

• 3. Mukaan:

- **Tietokone ja kirjoitusvälineet**

kuulokkeet, hiiri

(hyvää jälkeä tekevä kynä, siististi pyyhkivä kumi, teroitin)

- **hyvät eväät**

ei tekstejä

ei rapisevaa

ei nopeita hiilihydraatteja ja liian raskasta

(paitsi viimeiselle tunnille)

- **lämpimät mukavat vaatteet**

4. Istu rauhassa, kuuntele viime hetken ohjeet.

**5. Kysy ennen kirjoitusten
alkamista, jos on jotain epäselvää.**

6. Käy läpi rauhassa kaikki kysymykset. Valitse jo ennakkoon ”helpoimmat”, (mahdollisesti ne 5, joihin aiot vastata).

7. Erityisesti katso laajemmat 30 pisteen tehtävät – mieti pystytkö tai kannattaako vastata.

**8. Etsi seuraavaksi 2-3
mielestäsi helpointa tehtävää.
Jätä yksi ”reserviin”.**

9. Katso kelloa, suunnittele ajan käyttöä.

- esim. alun jälkeen jäljellä 5,5

tuntia = n. 65 min./kysymys

- joka tehtävän jälkeen 2-3 min. +
pari ruokailu- ja vessataukoa →

- suunnittele 5-10 min. vastaa
50-55 min.!

10. Aloita vastaaminen helpoimmasta.

- se tuo itsetuottamusta**
- jättää aikaa haastavimmille kysymyksille**

11. Viimeiseksi ”epävarmin” tehtävä.

→ esim. YH3 – Eurooppalaisuus ja Euroopan Unioni, johon voi pystyä vastaamaan YH1 ja YH2- kurssien pohjaltakin....

Vastaaminen

- Opiskelijan on testattava oman koneensa toimivuus ennen yökokeita Abitti-järjestelmässä.
- Opiskelija pitää osata itse käynnistää kone Abitti-järjestelmään sekä hallita Abitti-järjestelmän toiminnot.

Huomioitavaa vastaamiseen!!!

1. Lue kysymys huolellisesti ja useaan otteeseen.
 - Selvitä mitä kysytään ja vastaa siihen.
Liittymäkohdat muuhun?
2. Huomaa kysymyssanat (tai tehtävän anto), esim. pohdi, vertaa...
 - Tehtäviä/kysymyksiä voi olla useita.
 - Arvioi painoarvo, mikä on tehtävässä keskeisin kysymys.

Aluksi huomioitavaa!!!

3. **Selvitä avainkäsitteet.**

4. **Analysoi aineisto.**

- Ensin yleisimmät muutokset, sitten yksityiskohtaisemmin.
- Yleensä muutosten selittämisen lisäksi selitettävä syitä.
- Esitä tarvittaessa lähdekritiikkiä.

Aluksi huomioitavaa!!!

5. **Jäsentele:** käsitekartta, luettelo tms. pääongelmista/-asioista.
6. **Perustele.**
7. **Selvennä asiaa tarvittaessa havainnollisin esimerkein.**
8. **Vastaa selkeästi hyvällä suomen kielellä!**

LYHYESTI

1. Osaa perusteet
2. Ota kantaa
3. Perustele
4. Tarkastele eri näkökulmia
5. Puhu oikeaa kieltä
6. Kritisoi lähteitä (jos on tarve)
7. Ajankohtaisuus tai muu lisätieto

Ja vielä lopuksi viimeiseksi illaksi ja aamuksi:

- 1. Ajoissa nukkumaan!**
- 2. Nauti ravitseva aamupala ja tee kunnon eväät - tarvitset paljon energiaa.**
- 3. Opiskelut on opiskeltu - jätä oppikirjat rauhaan.**
- 4. Pukeudu mukaviin vaatteisiin.**
- 5. Tarkista, että kaikki kokeessa tarvitsemasi välineet (lyijykynät, teroitin, pyyhekumi, viivain ja puuvärit) ovat kunnossa ja mukana.**

Ja vielä lopuksi:

- 6. Ole ajoissa paikalla.**
- 7. Kuuntele rehtorin/opettajien viimeiset ohjeet.**
- 8. Kysy rohkeasti epäselviksi jääneet asiat.**
- 9. Luota itseesi, ole huolellinen ja rauhallinen.**
Muilla on täsmälleen samanlaiset kysymykset ja tilanne.
- 10. Ota rennosti äläkä jännitä turhaan - kyllä se siitä!**

Jos sairauden tai jonkin muun vakavan esteen takia et pääse kokeeseen, soita heti rehtorille.

Kirjoituksissa

1. **Luota itseesi**
2. **Ole rauhallinen**
3. **Ole järjestelmällinen (suunnittele)**
4. **Ole huolellinen (kysymykset ja aineistot)**
5. **Ole monipuolinen (kurssit, aineet, näkökulmat)**
6. **Tarkista (jos jää aikaa)**

Aluksi

- **Kysyttävää?**

- Kirjoituksista?

- Yhteiskuntaopin ylioppilaskokeen tehtävät ovat jatkossakin tuottamistehtäviä, joiden tehtävänanto on esimerkiksi **tulkitse, tarkastele, erittele, vertaile, pohdi tai arvioi**. Eri tehtävänannot kytkeytyvät eritasoiisiin kognitiivisiin prosesseihin (mm. **analysointi, arviointi, soveltaminen**). Jatkossakin osa tehtävistä on luonteeltaan yksinkertaisempia **määrittely- ja selittämistehtäviä**, osa taas edellyttää kokelaalta analyysiä, synteesiä tai arviota. **Koetehtävät voivat olla moniosaisia**; tällöin eri osat usein mittaavat eritasoisia ajattelun taitoja. Yhteiskuntaopin kokeessa **ei ole monivalintatehtäviä**.

Kokeen rakenne

- Tarjolla 9 tehtävää
- Saat vastata viiteen (5), ei pakollisia tehtäviä
- 20-pisteen tehtäviä on 6
- 30-pisteen tehtäviä on 3, kokeen lopussa
- Saat vastata enintään kahteen (2) 30-pisteen tehtävään!
- Enimmäispistemäärä on siten 120 p.
- Tai 100 p., jos vastaa viiteen 20-p tehtävään.

- Kukin koetehtävä kohdentuu kuten ennenkin ensisijaisesti johonkin tiettyyn kurssiin, mutta joskus tehtävän aihe sivuaa usean eri kurssin aluetta.
- Yleisperiaate koetehtävien kohdentumisessa lukion yhteiskuntaopin eri kursseihin on, että:
 - **kuhunkin pakolliseen yhteiskuntaopin kurssiin kohdentuu yksi 30 pisteen ja yksi 20 pisteen tehtävä. (OPS2016: YH1, YH2 ja YH3 = Eurooppatieto)**
 - **Syventävään kurssin kohdentuu kaksi 20 pisteen tehtävää. (YH4 = Lakitieto)**
 - **Yksi 20 pisteen tehtävä käsittelee teemoja, jotka integroivat useamman eri kurssin sisältöjä.**

Kokeen rakenne (sähköinen)

- 20-pisteen tehtävät:

- Tehtävät 1-6 → YH1 – yhteiskuntatieto, YH2 – taloutieto, YH3 –Eurooppatieto(2kpl) ja YH4-lakitieto (2kpl).

- 30-pisteen tehtävät lopussa:

- Tehtävä 7 → YH1
- Tehtävä 8 → YH2
- Tehtävä 9 → YH3

*Huom!
Myös kurssirajat ylittävä
kysymys (20p-tehtävä).
→ Mihin kurssiin painottuu!*

Yhteiskuntaoppi YO:ssa

→ yhteiskuntaopin ylioppilaskokeessa 9 kysymystä, joista 5 vastataan

→ kysymykset jakautuvat kursseittain:

- **YH1: 1 kpl 20p. + 1 kpl 30p.**
- **YH2: 1 kpl 20p. + 1 kpl 30p.**
- **YH3: 1 kpl 20p. + 1 kpl 30p.**
- **YH4: 2 kpl 20p.**
- **Integroiva tehtävä 1 kpl 20p.?**
- **Tehtävissä on usein erilaisia materiaaleja, kuten kuvaajia, taulukoita ja tekstejä.**

Vastaaminen

- Osa kokelaista voi kokea sujuvaksi kirjoittaa vastaukset tekstinkäsittelyohjelmassa ja siirtää ne sitten vastauslomakkeeseen.
- Tekninen häiriö voi tosin tuhota keskeneräisen vastauksen, ja siksi on syytä tallentaa tekstiä välillä vastauslomakkeellekin.
- Vastausta suoraan vastauslomakkeelle kirjoitettaessa tekniset häiriöt eivät tuhoa vastausta, sillä lomakkeelta teksti tallentuu reaaliaikaisesti palvelimelle.

Pisterajoista

Yh tei sk un ta op pi	L =	E =	M =	C =	B =	A =	i+ =	i =	i- =
	94	79	65	51	37	23	20	18	16
	94	79	67	54	41	31	29	26	20
	89	72	60	47	35	24	22	19	13
	86	71	58	43	30	19	16	14	11

Vastaaminen

- Toistaiseksi kokelas ei yhteiskuntaopin ja historian reaalikokeissa tarvitse vastauksen laatimisessa kuin tekstinkäsittelyohjelmaa.
- Myöhemmin aineidemme kokeisiin saattaa tulla tehtäviä, joissa edellytetään muidenkin ohjelmien käyttöä (esim. grafiikka, kuva-analyysi).